

امام سجاد(ع) زمینه شکل‌گیری اهداف نهضت اباعبدالله(ع) را فراهم کرد

مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه پیام نور آذربایجان شرقی گفت: امام زین العابدین(ع) با ایفای نقش امامت در بعد فرهنگی، ..

مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه پیام نور آذربایجان شرقی گفت: امام زین العابدین(ع) با ایفای نقش امامت در بعد فرهنگی، با همه سختی‌ها به بهترین وجه رسالت خطیر خود را به انجام رساند و زمینه بارور شدن اهداف اصیل نهضت حضرت اباعبدالله(ع) را فراهم و از فراموش شدن آن جلوگیری کرد.

حجت الاسلام محمد خلیلی، مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه پیام نور استان، در گفت‌وگو با ایکنای آذربایجان شرقی، به ابعاد شخصیتی امام سجاد(ع) در طول زندگی خویش اشاره کرد و گفت: عصر امامت امام سجاد(ع) یکی از سخت‌ترین عصرهای تاریخ صدر اسلام محسوب می‌شود چرا که سلسله حاکمان اموی با اعمال استبداد فراگیر و سرکوب شدید نیروهای فکری، اجتماعی و تشکیلاتی مربوط به خاندان رسالت و امامت، با به شهادت رساندن هزاران انسان پاک‌باخته، فداکار و آشنا با آئین توحید، دستورات نبوی و تعالیم علوی، خط نابودی کامل رسالت پیامبر اسلام حضرت محمد(ص) را با شدت تعقیب می‌کردند.

وی افزود: با توجه به برنامه بلندمدت حضرت سجاد(ع) یکی از اولویت‌های قطعی آن امام بزرگوار، آغاز یک نهضت فرهنگی عمیق و ریشه دار در جهت حفظ و استمرار دستاوردهای رسالت حضرت خاتم الانبیاء (ص)، جد بزرگوار، عمو و پدر ارجمندش بوده است.

خلیلی ادامه داد: امام زین العابدین(ع) با ایفای نقش امامت در بعد فرهنگی، با تمامی سختی‌ها به بهترین وجه رسالت خطیر خود را به انجام رساند و زمینه بارور شدن اهداف اصیل نهضت حضرت اباعبدالله(ع) را فراهم و از فراموش شدن آن جلوگیری کرد، همچنین با توجه به اصالت فرهنگ در بینش اسلامی، زمینه ساز تاسیس مکتب و نشر معارف اصیل اسلامی در جامعه بود که میراثی جاودانه از تعالیم آسمانی دین مبین اسلام، برای نسل‌های بعد به ارمغان گذاشتند.

این استاد دانشگاه پیام نور تبریز به القاب معروف امام سجاد(ع) اشاره و عنوان کرد: از جمله القاب شریف امام سجاد(ع) ذوالفئفئات بود که به معنی صاحب پینه‌ها است، امام سجاد(ع) به دلیل عبادات و سجده‌های بسیاری که انجام می‌داد تمام مواضع سجده‌اش پینه بسته بود.

وی اضافه کرد: از معروف‌ترین القاب شریف امام سجاد(ع) زین العابدین به معنی زینت عبادت‌کنندگان است، این لقب را پیامبر(ص) به ایشان نسبت دادند و به دلیل عبادت‌های بسیار زیادی بود که امام سجاد انجام می‌داد، این لقب به شدت شهرت یافت که به اسم آن حضرت تبدیل شد.

خلیلی ادامه داد: از جمله القاب برجسته امام چهارم، سیدالعابدین بود و این به خاطر آن همه عبادت، اطاعت و فرمانبرداری از خدا بود که از آن بزرگوار سر زد و از هیچ کس جز جدش امیرمؤمنان علی(ع) آن همه عبادت صورت نگرفت. امام زین العابدین(ع) را به دلیل کثرت سجده لقب سجاد یا سیدالساجدین دادند. این سجده‌ها به قدری زیاد بود که پیشانی ایشان پینه بسته بود.

مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه پیام نور آذربایجان شرقی به مادر امام سجاد(ع) اشاره کرد و گفت: شهربانو، همسر امام حسین(ع) و مادر امام سجاد(ع) از خانواده ایرانی بوده است اما در مورد اینکه ایشان دختر یزدگرد سوم آخرین شاه ساسانی باشد یا از خاندان‌های مطرح و بزرگ ایرانی بوده، هنوز هم بین تاریخ‌شناسان و پژوهشگران این عرصه تفاوت‌نظری وجود دارد.

وی تشریح کرد: بسیاری از محققان این موضوع را رد کرده‌اند که شهربانو دختر یزدگرد سوم پادشاه ساسانی بوده باشد. با وجود این مطلب از شیخ مفید نقل شده مبنی بر اینکه گروهی از ایرانی‌ها در دوران خلافت امیرالمؤمنین علی(ع) شورش کردند. حاکمی که از سوی آن حضرت تعیین شده بود، این شورش را آرام کرد و عده‌ای از شورشگران در این ماجرا دستگیر شدند. این افراد به خدمت امام علی(ع) برده شدند که میان آن‌ها دو خواهر از خانواده‌های سرشناس ایرانی بودند.

وی مطرح کرد: وقتی این دو خواهر که یکی از آن‌ها شهربانو بود مدارا، مهربانی، شخصیت والا و حسن خلق امام علی(ع) را مشاهده نمود از ایشان درخواست کرد که به همسری ایشان درآید. اما آن حضرت فرمودند که «اگر مایل باشید شما را به عقد

فرزندم دریاورم». شهربانو از این مطلب استقبال کرد و به این صورت به همسری امام حسین(ع) مفتخر شد. خواهر این بانو هم با یکی از مسلمان های برجسته و مشهور در کوفه ازدواج کرد.

مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه پیام نور آذربایجان شرقی به دلیل شرکت نکردن امام سجاد(ع) در واقعه کربلا اشاره کرد و گفت: در برخی از روایات آمده است که شب عاشورا ایشان مریض بوده اند و عمه شان زینب (س) از ایشان پرستاری می کردند که با این حال در کنار پدر حضور داشتند.

وی افزود: براساس برخی اخبار شدت بیماری امام سجاد(ع) زیاد بود که ایشان نتوانستند در نبرد با دشمن شرکت کنند، ولی شدت اهتمام ایشان به وقایع آن روز موجب شده که دست کم در حد گزارشگر و راوی بعضی از حوادث، اخباری از ایشان در تاریخ ثبت شود.

خلیلی به نقش امام سجاد(ع) در زنده نگهداشتن قیام عاشورا اشاره کرد و گفت: پس از واقعه عاشورا، اهل بیت و به ویژه امام سجاد(ع) بار رسالتی بزرگ را به دوش می کشیدند. آنان باید نهضت عاشورا را زنده نگه داشته و از زحمات و مصیبت هایی که در راه دفاع از مبانی اصیل اسلام، متحمل شده بودند، بهره برداری می کردند.

وی تصریح کرد: بر همین اساس امام سجاد(ع) پس از بازگشت به مدینه، با تمام توان کوشیدند تا در هر موقعیتی حقیقت قیام کربلا را به تمام مردم بشناسانند و از سوی دیگر نقاب از چهره دروغین بنی امیه بردارند، بنابراین امام با روش هایی به ظاهر غیر سیاسی، در قالب حرکتی فرهنگی و معنوی، برای تداوم مبارزه و پاسداشت نهضت حسینی، تلاش کردند و دست به فعالیت هایی زدند.

خلیلی به خطبه امام سجاد(ع) در کوفه اشاره کرد و گفت: امام سجاد در کوفه، بر سرزنش کوفیان و توجه دادن آنان به بزرگی گناهی که مرتکب شده بودند، تکیه داشتند تا وجدان های خفته آنان را بیدار کنند. در کوفه امام سجاد(ع) با سخنان خود، جنایات ضدانسانی یزید و مزدوران او را به مردم گوشزد کرد تا از جعل و تحریف حوادث به نفع بنی امیه در آینده جلوگیری کند. او همچنین عواقب خیانت و پیمان شکنی کوفیان را یادآور شد و چه بسا همین سخنان بود که کوفیان را بر آن داشت تا در سال های بعد با قیام های توأب و مختار، همراه شوند.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه امام سجاد(ع) در تاریخ اجتماعی، سیاسی و فرهنگی اسلام نقش مهمی ایفا کرد، گفت: امام زین العابدین(ع) در شرایط سخت اجتماعی و سیاسی پس از واقعه عاشورا، با توجه به زوال ارزش های اسلامی، تلاش کرد تا اصول دین را حفظ کند و از طریق دعا و مصلحت اندیشی، جامعه را به سوی تجدید حیات معنوی و اصلاحات اجتماعی هدایت کند.

وی ادامه داد: امام سجاد(ع) همچنین با تعلیم و تربیت شاگردان و تدوین دعاهایی نظیر صحیفه سجاده، به تبیین ارزش های فرهنگی و اخلاقی پرداخت و بدین وسیله به تقویت باورهای اسلامی و مقابله با فساد اجتماعی کمک کرد.

خلیلی با اشاره به اینکه بسیاری از پرورش یافتگان مکتب امام سجاد(ع) خود از دانشمندان و بزرگان فقه های زمان خود بوده اند، بیان کرد: از جمله می توان به ابوخلد کابلی، یحیی بن ام الطویل، محمد بن جبیر بن مطعم، سعید بن مسیب مخزومی، جابر بن عبدالله انصاری، عامر بن واثله کنانی (اباالطفیل)، سعید بن جبیر کوفی و جبیر بن مطعم اشاره کرد.

وی با بیان اینکه امام سجاد(ع) از طریق سیره عملی و اخلاقی خود می تواند الهام بخش نسل جوان باشد، گفت: ایشان به عنوان امام چهارم شیعیان در کمالات انسانی و معنوی در اوج هستند و رفتارهایشان در راستای تقوای الهی، صبر و دیگر فضایل اخلاقی، نمونه ای قابل ستایش برای جوانان است.

خلیلی در پایان سخنان خود اظهار کرد: می توان به دو یادگار بی نظیر ایشان، رساله حقوق در کنار سیره عملی شان و دعاها صحیفه سجاده که می تواند دریچه ای به سوی تربیت اخلاقی و معنوی جوانان باشد، اشاره کرد که به جوانان در جنبه های تقویت ایمان و ارتباط با خدا، تربیت اخلاقی، تسلی و آرامش، آموزش مسائل اجتماعی و مدیریت احساسات کمک می کند.